

ਪਰਟੁਸਿਸ, ਡਿਪਥੇਰੀਆ, ਟੈਟਨਸ, ਪੋਲੀਓ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਹੀਮੋਫੀਲਸ ਟਾਈਪ ਬੀ (cPDT Polio + Hib) ਦੇ ਟੀਕੇ

ਦਵਾਈਆਂ (ਜਾਂ ਟੀਕੇ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਟੀਕੇ) ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖਤਰਨਾਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੀਡੀਐਟਰਿਕ ਸੋਸਾਇਟੀ (Canadian Paediatric Society) ਅਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਕਮੇਟੀ (National Advisory Committee on Immunization) ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਇਹ ਟੀਕੇ ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਲਗਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਸੀ ਪੀ ਡੀ ਟੀ ਪੋਲੀਓ ਅਤੇ ਐਚ ਆਈ ਬੀ (cPDT Polio + Hib) ਪੰਜ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕ ਟੀਕਾ ਹੈ। “ਸੀ ਪੀ” (cP) ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ “ਕੰਪੋਨੈਂਟ ਪਰਟੁਸਿਸ” ਜਿਸ ਨੂੰ “ਏਸੈਲੂਲਰ ਪਰਟੁਸਿਸ” ਜਾਂ “ਏ ਪੀ” (aP) ਵੀ ਆਖਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਇਕ ਨਾਮ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ “ਡੀ ਟੀ ਏ ਪੀ ਪੋਲੀਓ ਅਤੇ ਐਚ ਆਈ ਬੀ” (DTaP Polio + Hib)। ਇਹ ਟੀਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਪਰਟੁਸਿਸ (ਕਾਲੀ ਖਾਂਸੀ), ਡਿਪਥੇਰੀਆ (ਗਲਘੋਟੂ ਰੋਗ), ਟੈਟਨਸ (ਦੰਦਲ), ਪੋਲੀਓ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਮੈਨਿਨਜਾਇਟਿਸ ਜੇ ਐਚ ਆਈ ਬੀ (Haemophilus, influenza type b) ਦੇ ਰੋਗਾਣੂਆਂ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤੋਂ ਬਚਾਓ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੀ ਪੀ ਡੀ ਟੀ ਪੋਲੀਓ ਅਤੇ ਐਚ ਆਈ ਬੀ (cPDT Polio and Hib) ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਟੀਕੇ ਵੀ ਹਨ। ਆਨਟੈਰਿਓ ਵਿਚ ਸਕੂਲ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਡਿਪਥੇਰੀਆ, ਟੈਟਨਸ ਅਤੇ ਪੋਲੀਓ ਦੇ ਟੀਕੇ ਲਗਵਾਏ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੋਟ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ)।

ਪਰਟੁਸਿਸ (ਕਾਲੀ ਖਾਂਸੀ) ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ?

ਪਰਟੁਸਿਸ ਜਾਂ ਕਾਲੀ ਖਾਂਸੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਇਕ ਗੰਭੀਰ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਂਸੀ ਦੇ ਦੌਰੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟੀ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਥੋੜੀ ਦੇਰ ਲਈ ਸਾਹ ਰੁਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਈ ਹਫ਼ਤੇ ਤਕ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਖਾਣਾ ਪੀਣਾ ਤੇ ਸਾਹ ਤਕ ਲੈਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੰਭੀਰ ਉਲਝਣਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਾਲੀ ਖਾਂਸੀ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ੧੦ ਵਿੱਚੋਂ ਤਕਰੀਬਨ ੨ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਮੂਨੀਆ (pneumonia) ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਿਮਾਗੀ ਨੁਕਸਾਨ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਚਾਨਕ ਦੌਰਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਾਲੀ ਖਾਂਸੀ ਦੇ ਰੋਗਾਣੂ ਖੰਘ ਜਾਂ ਛਿੱਕਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਬਿਮਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਡਿਪਥੇਰੀਆ (ਗਲਘੋਟੂ) ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ?

ਇਹ ਗਲੇ, ਨੱਕ ਅਤੇ ਚਮੜੀ ਦੀ ਇਕ ਗੰਭੀਰ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਗਲਾ ਖਰਾਬ, ਬੁਖਾਰ ਅਤੇ ਕੰਬਣੀ ਛਿੜਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਕਈ ਉਲਝਣਾਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਸਾਹ ਦੀ ਤਕਲੀਫ਼, ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਜਾਂ ਨਸਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰੋਗ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ੧੦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਕਰੀਬਨ ਇਕ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਰੋਗਾਣੂ ਖੰਘ ਜਾਂ ਛਿੱਕਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਬਿਮਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਟੈਟਨਸ (ਦੰਦਲ) ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ?

ਟੈਟਨਸ ਇਕ ਗੰਭੀਰ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਟੈਟਨਸ ਦੇ ਰੋਗਾਣੂ ਕਿਸੇ ਜਖਮ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਰੀਰ ਵਿਚ ਦਾਖਿਲ ਹੋ ਜਾਣ ਤਾਂ ਬਿਮਾਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਟੈਟਨਸ ਦੇ ਰੋਗਾਣੂ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਹਨ, ਆਮ-ਤੌਰ ਤੇ ਮਿੱਟੀ, ਯੂੜ ਅਤੇ ਖਾਦ ਵਿਚ। ਇਹ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਦੂਸਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ। ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਗਰਦਨ, ਬਾਹਾਂ, ਲੱਤਾਂ ਅਤੇ ਪੇਟ ਦੀਆਂ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚ ਅਕੜਾਅ ਅਤੇ ਦਰਦ ਨਾਲ ਝੰਜੋੜਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਹੱਦ ਤਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਇਲਾਜ ਛੇਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ੧੦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ੨ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪੋਲੀਓ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ?

ਪੋਲੀਓ ਇਕ ਗੰਭੀਰ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਰੋਗਾਣੂ ਖਾਣੇ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਸ਼ਰੀਰ ਵਿਚ ਦਾਖਿਲ ਹੋ ਜਾਣ ਤਾਂ ਇਹ ਬਿਮਾਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਦੂਸਰੇ ਤਕ ਛੂਤ ਰਾਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਨਸਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਕੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਲਈ ਲਕਵਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਸਾਂ, ਬੋਲਣ, ਖਾਣ ਅਤੇ ਚਲਣ-ਫਿਰਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਸਾਂ ਨੂੰ ਗਤੀਹੀਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਹੀਮੋਫੀਲਸ ਇਨਫਲੂਐਂਜ਼ਾ ਟਾਈਪ ਬੀ (Hib) ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ?

ਭਾਵੇਂ ਇਨਫਲੂਐਂਜ਼ਾ (ਫਲੂ) ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿਚ ਹੈ, ਪਰ ਐਚ ਆਈ ਬੀ (Hib) ਦੇ ਰੋਗਾਣੂ ਨਾਲ ਇਨਫਲੂਐਂਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਐਚ ਆਈ ਬੀ ਦੀ (Hib) ਬਿਮਾਰੀ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਹੈ।

ਐਚ ਆਈ ਬੀ (Hib) ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਰੋਗ ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਇਕ ਆਮ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ “ਬੈਕਟੀਰੀਅਲ ਮੈਨਿਨਜਾਇਟਿਸ” (bacterial meningitis) ਐਚ ਆਈ ਬੀ (Hib) ਜੀਵਾਣੂ ਤੋਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਮੈਨਿਨਜਾਇਟਿਸ, ਰੀੜ ਦੀ ਹੱਡੀ ਤੇ ਵਿਛੀ ਤਹਿ ਅਤੇ ਤਰਲ ਨੂੰ ਹੋ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਗੰਭੀਰ ਛੂਤ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ। ਮੈਨਿਨਜਾਇਟਿਸ ਨਾਲ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬੱਚੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਿਖਿਆ ਵਿਚ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਆ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਬੋਲਪਨ ਅਤੇ ਅੰਨ੍ਹਾਪਨ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ੨੦ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਰੀਬਨ ਇਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ੧੫ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਅਯੋਗਤਾ (ਜਿਵੇਂ ਨਸਾਂ ਦਾ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਣਾ, ਬੋਲਪਨ) ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਐਚ ਆਈ ਬੀ (Hib) ਰੋਗਾਣੂ ਗਲੇ ਵਿਚ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅੰਗਾਂ ਤੇ ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਰੋਗ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ “ਐਪਿਗਲੋਟਾਇਟਿਸ” (epiglottitis) ਆਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਿਚ ਤਕਲੀਫ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਐਚ ਆਈ ਬੀ (Hib) ਦੇ ਰੋਗਾਣੂਆਂ ਨਾਲ ਫੇਫੜਿਆਂ ਵਿਚ ਫੂਫੂ ਨਾਲ ਨਮੂਨੀਆ (pneumonia) ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਜੋੜਾਂ ਤੇ ਵੀ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਐਚ ਆਈ ਬੀ (Hib) ਦੀ ਫੂਫੂ ਦਾ ਖਤਰਾ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਬੱਚੇ, ਜੋ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੇ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਫੂਫੂ ਹੋਣ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਐਚ ਆਈ ਬੀ (Hib) ਦੇ ਰੋਗਾਣੂ ਖੰਘ ਜਾਂ ਛਿੱਕਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸੀ ਪੀ ਡੀ ਟੀ ਪੋਲੀਓ ਅਤੇ ਐਚ ਆਈ ਬੀ (cPDT Polio + Hib) ਦੀ ਦਵਾਈ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤਕ ਬਚਾਓ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਜਦੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੀ ਪੀ ਡੀ ਟੀ ਪੋਲੀਓ ਅਤੇ ਐਚ ਆਈ ਬੀ (cPDT Polio + Hib) ਦੀ ਦਵਾਈ ਦੇ ਟੀਕੇ ਦਸੀ ਗਈ ਮਾਤਰਾ ਅਨੁਸਾਰ ਲਗਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ੮੫% ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਪਰਟੁਸਿਸ ਤੋਂ, ੯੫% ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਡਿਪਥੇਰੀਆ ਤੋਂ, ਕਰੀਬਨ ੧੦੦% ਦਾ ਟੈਟਨਸ ਤੋਂ, ੯੯% ਦਾ ਪੋਲੀਓ ਤੋਂ ਅਤੇ ੯੫% ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਐਚ ਆਈ ਬੀ (Hib) ਵਰਗੀਆਂ ਗੰਭੀਰ ਫੂਫੂ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਓ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਮੈਨਿਨਜਾਇਟਿਸ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਕਿਸੇ ਦੂਸਰੇ ਰੋਗਾਣੂ ਕਰਕੇ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਟੀਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦੇ। ਜੇਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੀਕਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਸਰ ਹਲਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸੀ ਪੀ ਡੀ ਟੀ ਪੋਲੀਓ ਅਤੇ ਐਚ ਆਈ ਬੀ (cPDT Polio + Hib) ਦੀ ਦਵਾਈ ਦੇ ਟੀਕੇ ਕਦੋਂ ਲਗਵਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ?

ਪਹਿਲਾ ਟੀਕਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ੨ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਲਗਵਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਤਿੰਨ ਟੀਕੇ ਹੋਰ, ੪ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ, ੬ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਉਮਰ ਅਤੇ ੧੮ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਲਗਵਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਸੀ ਪੀ ਡੀ ਟੀ ਪੋਲੀਓ (cPDT Polio) ਦੀ ਦਵਾਈ (ਐਚ ਆਈ ਬੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ) ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਜਾਂ ਕਿੰਡਰਗਾਰਟਨ ਦਾਖਿਲ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਬੂਸਟਰ ਟੀਕਾ ਟੈਟਨਸ, ਡਿਪਥੇਰੀਆ ਅਤੇ ਪੋਲੀਓ ਦੇ ਬਚਾਓ ਲਈ ੧੫ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਲਗਾਤਾਰ ਟੈਟਨਸ ਤੇ ਡਿਪਥੇਰੀਆ ਦਾ ਟੀਕਾ ਪ੍ਰਤੀ ੧੦ ਸਾਲ ਬਾਦ ਲਗਵਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਸਦਾ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਓ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਟੀਕਾ ਵਕਤ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਗਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਟੀਕਾ ਵਕਤ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਗ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਅਗਲਾ ਟੀਕਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ ਲਗਵਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡਾ ਡਾਕਟਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੇਹੜੇ ਟੀਕੇ ਕਦੋਂ ਲਗਵਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਹਿਦਾਇਤ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ੨ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾ ਟੀਕਾ ਨਹੀਂ ਲਗ ਸਕਿਆ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਡਾਕਟਰ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੂਚੀ ਬਣਾ ਕੇ ਇਹ ਟੀਕੇ ਲਗਵਾਉਣ ਲਈ ਸਲਾਹ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

੧੫ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤਕ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਈ ਵੀ ਟੀਕੇ ਨਹੀਂ ਲਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੀ ਪੀ ਡੀ ਟੀ ਪੋਲੀਓ ਅਤੇ ਐਚ ਆਈ ਬੀ (cPDT Polio + Hib) ਦਵਾਈ ਦਾ ਮਿਲਾ ਕੇ ਇਕ ਟੀਕਾ ਲਗਵਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸੀ ਪੀ ਡੀ ਟੀ ਪੋਲੀਓ (cPDT Polio) ਦੀ ਹੋਰ ਦਵਾਈ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਐਚ ਆਈ ਬੀ (Hib) ਦੀ ਦਵਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਬਚਾਓ ਲਈ ਟੀਕੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਉਹ ਹਨ ਸੀ ਪੀ ਡੀ ਟੀ ਅਤੇ ਪੋਲੀਓ (cPDT Polio)। ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਡਾਕਟਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰੋ।

ਕੀ ਸੀ ਪੀ ਡੀ ਟੀ ਪੋਲੀਓ ਅਤੇ ਐਚ ਆਈ ਬੀ (cPDT Polio + Hib) ਦੇ ਟੀਕੇ ਲਗਵਾਣੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ?

ਜੀ ਹਾਂ। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਬੁਰੇ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਜਿਥੇ ਟੀਕਾ ਲਗਾਏ ਹਨ ਉਸ ਥਾਂ ਤੇ ਲਾਲੀ, ਸੋਜ ਜਾਂ ਦਰਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬੁਖਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਟੀਕੇ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੇ ਲਾਲੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਟੀਕੇ ਲਗਣ ਤੋਂ ਬਾਦ ਇਕ ਜਾਂ ਦੋ ਦਿਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਖ ਨਹੀਂ ਲਗਦੀ, ਉਹ ਚਿੱੜ-ਚਿੜੇ ਜਾਂ ਥੱਕੇ-ਥੱਕੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਬੁਖਾਰ ਅਤੇ ਦਰਦ ਲਈ ਡਾਕਟਰ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ “ਅਸੀਟਾਮਿਨੋਫਿਨ” (acetaminophen) ਨਾਮ ਦੀ ਦਵਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਸਲਾਹ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਰਲਾ ਅਸਰ, ਜੋ ਦਸ ਲੱਖ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਇਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ, ਜੁਲਾਈ ੧੯੯੭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪਰਟੁਸਿਸ ਦੀ ਦਵਾਈ (ਜਿਸ ਨੂੰ “ਹੋਲ ਸੈਲ” ਪਰਟੁਸਿਸ ਦੀ ਦਵਾਈ ਆਖਦੇ ਹਨ) ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਹੈ “ਏਨਸੈਫਲੋਪੈਥੀ” (encephalopathy)। ਏਨਸੈਫਲੋਪੈਥੀ (ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਤਕਲੀਫ਼) ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਈ ਬੁਰੇ ਅਸਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਸਿਰ ਦਰਦ, ਗਰਦਨ ਆੱਕੜ ਜਾਣਾ, ਵਿਹਾਰ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ, ਘਬਰਾਹਟ, ਚਿੜਚਿੜਾਪਨ ਜਾਂ ਬੋਲਣ ਵਿਚ ਤਕਲੀਫ਼। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸੀ, ਉਹ ਕੁੱਝ ਸਮੇਂ ਬਾਦ ਠੀਕ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸਥਾਈ ਤੌਰ ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਹੁਣ ਨਵੀਂ ਦਵਾਈ (“ਕੰਮਪੋਨੈਂਟ ਪਰਟੁਸਿਸ ਦਵਾਈ - ਸੀ ਪੀ”) ਦੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਅਸਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦਵਾਈ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਕੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਸਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਹੈ। ਇਸ ਦਵਾਈ ਦੇ ਲਾਭ ਇਸ ਦੇ ਖਤਰੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ।

ਜਿਸ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇਹ ਦਵਾਈ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਫੂਫੂ ਲਗ ਕੇ ਕਿਸੇ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰੋਗ ਸੰਚਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਵਾਈ ਦੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀ ਹਨ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਡਾਕਟਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰੋ।

ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਡਾਕਟਰ ਨਾਲ ਕਦੋਂ ਸੰਪਰਕ ਕਰਾਂ?

ਜੇਕਰ ਟੀਕਾ ਲਗਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਦ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਦੇ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਆਸਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਡਾਕਟਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:

- ਤੇਜ਼ ਬੁਖਾਰ (80° C ਜਾਂ 98° F ਡਿਗਰੀ ਤੋਂ ਵੱਧ)
- ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੋਂਦੇ ਰਹਿਣਾ
- ਮਰੋੜ ਜਾਂ ਦੌਰਾ ਪੈਣਾ
- ਬਹੁਤ ਪੀਲਾ ਰੰਗ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਉੱਘਾਣਾ (ਸੁਸਤੀ, ਬੇਸੁਰਤੀ)
- ਛਪਾਕੀ
- ਮੂੰਹ ਜਾਂ ਚੇਹਰੇ ਤੇ ਸੋਜ
- ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਿਚ ਤਕਲੀਫ
- ਕੋਈ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ।

ਸੀ ਪੀ ਡੀ ਟੀ ਪੋਲੀਓ ਅਤੇ ਐਚ ਆਈ ਬੀ (cPDT Polio + Hib) ਦੇ ਟੀਕੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਵਾਏ ਚਾਹੀਦੇ?

ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਕਲੀਫ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਡਾਕਟਰ ਇਹ ਟੀਕੇ ਲਗਵਾਉਣ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦਵਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਹਿਦਾਇਤ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ:

- ਤੇਜ਼ ਬੁਖਾਰ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਫੂਫ, ਜੋ ਜੁਕਾਮ ਤੋਂ ਫਰਕ ਹੈ
- ਨਿਯੋਮਾਈਸਿਨ (neomycin) ਜਾਂ ਪੋਲੀਮਾਈਕਸਿਨ ਬੀ (polymyxin B) ਨਾਮ ਦੀਆਂ ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕ (antibiotic) ਦਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਗੰਭੀਰ ਅਲਰਜੀ
- ਸੀ ਪੀ ਡੀ ਟੀ ਪੋਲੀਓ ਅਤੇ ਐਚ ਆਈ ਬੀ (cPDT Polio + Hib) ਦਵਾਈ ਤੋਂ ਗੰਭੀਰ ਅਲਰਜੀ
- ਫੂਫ ਰੋਕਣ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਅਲਰਜੀ।

ਜੇ ਮੈਨੂੰ ਸੀ ਪੀ ਡੀ ਟੀ ਪੋਲੀਓ ਅਤੇ ਐਚ ਆਈ ਬੀ (cPDT Polio + Hib) ਦੀ ਦਵਾਈ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸ ਨਾਲ ਗਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ?

ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਡਾਕਟਰ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਸੇਹਤ ਸੇਵਾ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਕੇ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਓ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੀਕਿਆਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ

ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਲਗਦੇ ਟੀਕਿਆਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਰਖਣ ਲਈ ਇਕ "ਪੀਲਾ ਕਾਰਡ" (Immunization Record Card) ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਟੀਕਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਕਾਰਡ ਤੇ ਦਰਜ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਡਾਕਟਰ ਤੋਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਵਾਉ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਦਾਖਿਲ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸਥਾਨਕ ਸੇਹਤ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਇਸ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਨੋੜ ਪਵੇਗੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਥਾਨ ਤੇ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰਖੋ!